

Police Role in Collaboration Integration for Preventing and Solving Problem of Child and Youth Violence¹

Kantita Sripa²
Theeravut Nilphet³

Received: July 15, 2019

Revised: Nov 14, 2019

Accepted: Dec 23, 2019

Abstract

This research aimed to understand and explain the phenomenon of violence use among Thai children and youth from lessons learned gained by experiences of police officers and multidisciplinary teams and from the perspective of various sciences. The research also aimed to find ways to develop police roles in integrating cooperation for the prevention and resolution of violence use among children and youth. The qualitative research methodology was used to collect data using in-depth interviews, story-telling and focus group by key informants, including police officers, inquiry officers, multidisciplinary teams that join juvenile investigation processes, experts and scholars in various disciplines. The results of the research found that the situation of violence use among children and youth consists of 8 issues, namely (1) Children and young people use violence at an earlier age (2) Children imitate violence from the media and use it against others and themselves (3) More violence has been committed and it has happened more easily. (4) There is an expansion of violence to online society. (5) Violent gang groups has become common. (6) Hate has been more easily created and (7) Violence use has become more complex and can be easily expanded and (8) The condition of victims as violence arousal has changed. Factors or conditions related to the violence use of children and youth are divided into 7 dimensions: (1) the identity of children and youth (2) the family (3) the peer (4) the school (5) the community (6) the media and (7) the educational/social/economic system. The guidelines for the development of police roles in integrating cooperation for the prevention and resolution of the problem in the part of police role development are to develop 4 main areas, namely (1) the development of roles in performing duties (2) the development of personal characteristics (3) the educational and training development and (4) the development of police management system, which must be conducted in parallel with the creation and development of cooperation networks from all sectors and the creation and continuity of the network.

Keywords: police role, violence, child and youth

¹ Research Article

² Assistant Professor, Faculty of Social Science, Police Cadet Academy, Email: kantitas@yahoo.com

³ Instructor, Faculty of Social Science, Police Cadet Academy

บทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน¹

กัญญ์ฐิตา ศรีภา²

ธีรฤทธิ นิลเพ็ชร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย จากการถอดบทเรียนประสบการณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจและทีมสหวิชาชีพ และจากมุมมองของศาสตร์ต่าง ๆ รวมถึงเพื่อค้นหาแนวทางพัฒนาบทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การเขียนเล่าเรื่อง (Story Telling) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ กลุ่มข้าราชการตำรวจและพนักงานสอบสวน ทีมสหวิชาชีพที่ร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า สถานการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน มีข้อค้นพบ 8 ประเด็น ได้แก่ (1) เด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงมีอายุน้อยลง (2) เด็กเลียนแบบความรุนแรงจากสื่อทั้งต่อผู้อื่นและต่อตนเอง (3) พฤติกรรมรุนแรงอันตรายมากขึ้น และใช้ความรุนแรงได้ง่ายขึ้น (4) มีการขยายพื้นที่ความรุนแรงไปสู่สังคมออนไลน์ (5) กลุ่มแก๊งความรุนแรงกลายเป็นเรื่องปกติ เปิดเผยได้ (6) การสร้างความเกลียดชังกันทำได้ง่ายขึ้น (7) การใช้ความรุนแรงมีลักษณะที่ซับซ้อนขึ้นและขยายขอบเขตความรุนแรงได้ง่าย และ (8) เหตุที่เป็นตัวเร่งให้กระทำความรุนแรงแปรเปลี่ยนไป ในส่วนปัจจัยหรือเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็น 7 มิติ ได้แก่ (1) ด้านตัวตนของเด็กและเยาวชน (2) ด้านครอบครัว (3) ด้านเพื่อน (4) ด้านสถานศึกษา (5) ด้านชุมชน (6) ด้านสื่อ และ (7) ด้านระบบการศึกษา/สังคม/เศรษฐกิจ ส่วนแนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหานั้น ในส่วนของการพัฒนาบทบาทตำรวจ ควรทำการพัฒนาใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การพัฒนาบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ (2) การพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคล (3) การพัฒนาด้านการศึกษาและฝึกอบรม และ (4) การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานตำรวจ โดยต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนของเครือข่าย

คำสำคัญ: บทบาทตำรวจ ความรุนแรง เด็กและเยาวชน

¹ บทความวิจัย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีเมล: kantitas@yahoo.com

³ อาจารย์ ประจำคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

บทนำ

ปัญหาการความรุนแรงในเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่มีมาเนิ่นนานและทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเช่นกัน จากสถิติจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ พบว่า จำนวนคดีเกี่ยวกับความรุนแรงในแต่ละปีส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบสูงขึ้นเกือบทุกปี จากปี 2555 ที่มีจำนวน 4,086 คดี เพิ่มสูงขึ้นในปี 2556 เป็น 4,263 คดี ซึ่งแม้จะลดลงในปี 2557 เหลือ 3,759 คดี แต่กลับเพิ่มสูงขึ้นในปี 2558 เป็น 4,296 คดี และความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดที่ยังเป็นปัญหาที่ทรงกับทรุดอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2555 ที่มีจำนวน 2,274 คดี เพิ่มสูงขึ้นในปี 2556 และ 2557 เป็น 2,613 และ 3,252 คดีตามลำดับ และลดลงในปี 2558 เหลือ 2,864 คดี (Department of Juvenile Observation and Protection, 2018) ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาสำคัญของเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาที่ยังคงมีการใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการบัญญัติมาตรการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้นเรื่อยมา แต่ปัญหาดังกล่าว ยังไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง และที่น่าวิตก คือ มีผู้ก่อเหตุรุนแรงที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ

มีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยสาเหตุของการก่อความรุนแรงของเด็กและเยาวชนกันอย่างแพร่หลายทั้งในไทยและต่างประเทศ เช่น การศึกษาวิจัยของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (ABAC Poll Research Center, 2009) ที่พบว่า การใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นเกิดจากการเลียนแบบความรุนแรงจากสื่อต่าง ๆ การเล่นเกมรุนแรง รวมไปถึงการสนับสนุนของเพื่อน และการศึกษาวิจัยของ Elliott (2008) ที่ผลการวิจัยระบุว่า สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การได้ตัวแบบความรุนแรงจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การได้สัมผัสประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก การบริโภคสื่อความรุนแรงในโทรทัศน์ การใช้สารเสพติด ผลการวิจัยทั้งสองเรื่องชี้ให้เห็นว่า เหตุแห่งความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เกิดได้จากปัจจัยทางชีวภาพ และสภาพสังคมแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก

เด็กและเยาวชน คือ ผู้ที่ต้องได้รับการขัดเกลาออกมาเพื่อเป็นทุนมนุษย์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหากไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพที่เพียงพอและสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศก็ยากที่จะขับเคลื่อนไปได้อย่างสมบูรณ์ จะเห็นได้จากจุดเน้นหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เน้นการพัฒนาคนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง รวมถึงการหล่อหลอมให้มีค่านิยมที่ดีทางสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม (Office of the National Economic and Social Development, 2016) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามร่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสำนึกความเป็นพลเมือง กล้าคิดและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (National Children and Youth Development Committee, 2017)

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นในการเร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนตามที่กล่าวมาแล้วนั้น แม้ที่ผ่านมาจะมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาสาเหตุและค้นหาแนวทางในการป้องกันแก้ไข รวมถึงมีความพยายามแก้ปัญหา

ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนโดยใช้หลักการทั้งทางกฎหมายและระเบียบสังคม แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งในส่วนขององค์กรตำรวจที่เป็นองค์กรหนึ่งใช้อำนาจทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน มีความพยายามที่จะร่วมแก้ปัญหา เช่น การมอบหมายให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทำหน้าที่ประหนึ่งเป็นผู้ช่วยตำรวจในการทำงานด้านต่าง ๆ หรือการเลือกกลุ่มเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเข้ามา ร่วมในการดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แต่การดำเนินการยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนให้หมดไปได้ จะเห็นได้จากตัวเลขจำนวนการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนยังคงมีลักษณะทรงและทรุดในหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้ที่เพียงองค์กรตำรวจฝ่ายเดียวจะขับเคลื่อนแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และควรต้องหาวิธีการที่จะเชื่อมกลไกการทำงานให้สอดคล้องกันเป็นระบบทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม ในบทบาทของตำรวจที่ต้องทำงานประสานกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการแก้ปัญหานี้ ควรต้องมีองค์ความรู้ที่จำเป็นและสำคัญที่จะทำให้กระบวนการทำงานขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เล็งเห็นความสำคัญในการแสวงหาองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับตำรวจ ในการร่วมประสานพลังกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งที่ผ่านมา ยังไม่พบการสร้างองค์ความรู้เฉพาะให้แก่องค์กรตำรวจในการร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะองค์ความรู้ที่จะใช้เป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกับบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยเน้นกลไกการทำงานแบบผสมผสานพลังเพื่อต่อต้านและยุติการใช้ความรุนแรง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงนำวิธีวิทยาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) มาใช้ เนื่องจากต้องการค้นหาองค์ความรู้ที่ลุ่มลึก มีลักษณะเป็นพลวัต และครอบคลุมทุกมิติ มุ่งให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพการณ์ รูปแบบ และเงื่อนไขแห่งความรุนแรง อันจะผูกโยงไปสู่การกำหนดแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จากทั้งหลักฐานเชิงประจักษ์และมุมมองความคิดเห็นจากบุคคลที่คร่ำหวอดหรือมีประสบการณ์ใกล้ชิดกับปัญหา และจากผู้ที่เปี่ยมพลังความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยไปบูรณาการกับองค์ความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาชีพตำรวจ เพื่อเสริมสร้างตำรวจมืออาชีพที่สามารถจัดการกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสม รวมถึงนำองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการสร้างและพัฒนากลยุทธ์ให้ตำรวจเป็นหนึ่งในกลไกที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศให้หลุดพ้นจากวังวนแห่งการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย จากการถอดบทเรียนประสบการณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจและทีมสหวิชาชีพ และจากมุมมองของศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อค้นหาแนวทางพัฒนาบทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีที่อธิบายปัจจัยสาเหตุของการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory) ของ Freud กล่าวถึง โครงสร้างของจิต (Structure of Psyche) ที่แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ Id, Ego และ Superego เมื่อเกิดความขัดแย้งในจิตใจขึ้น Ego จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่าง Id กับ Superego และโลกภายนอก ทั้ง 3 ส่วนนี้มีความอยากและอารมณ์มากระทบกระเทือนจิตใจอยู่เสมอ ซึ่งถ้า Id มีความขัดแย้งกับ Superego และความเป็นจริงของโลกภายนอกอย่างรุนแรง จนทำให้เสียดุลยภาพทางจิตใจ (Tengtirat et al., 2011) และก่อนจะถึงจุดเสียดุลยภาพ มีวิธีการที่จะช่วย Ego ได้ คือ กลไกป้องกันทางจิต (Defense Mechanism) ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เพื่อที่จะรักษาดุลยภาพของจิตใจเอาไว้ แต่หากความรู้สึกไม่สบายใจหรืออารมณ์โกรธมีอย่างรุนแรงจน Ego และแม้แต่กลไกป้องกันทางจิตก็ไม่สามารถรักษาดุลยภาพนั้นได้ สัญชาตญาณก้าวร้าวรุนแรงก็อาจทะยานขึ้นมาแทนที่ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ความรุนแรงที่เกิดมีทั้งการกระทำต่อผู้อื่น และความรุนแรงที่กระทำต่อตนเอง อันเนื่องมาจากความรู้สึกผิด ต่ำหิวตนเอง หรือสูญเสียคุณค่าในตนเอง โดย Ego ไม่สามารถควบคุมความรู้สึกสูญเสียนั้นได้นอกจากนั้นพฤติกรรมรุนแรงยังเกิดได้จากความขัดแย้งภายในจิตใจของบุคคล (Intrapsychic Conflicts) ทั้งในส่วนจิตสำนึก (Conscious) และจิตไร้สำนึก (Unconscious)

ทฤษฎีตัวตนของ Roger (Roger's Self Theory) กล่าวถึง ตัวตน (Self) ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ตัวตนตามที่เป็นจริง (Real Self) ตัวตนตามที่ยอมรับหรือมีภาพแห่งตน (Self Concept) และตัวตนตามอุดมคติ (Ideal Self) ซึ่งเป็นภาพตัวตนที่บุคคลอยากจะเป็น การทำงานสอดคล้องกันของตัวตนในลักษณะต่าง ๆ นี้ ถ้าเป็นไปอย่างสอดคล้องเหมาะสมกัน บุคคลจะเป็นผู้มีสุขภาพจิตที่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่การรู้จักตัวเองอย่างแท้จริง บุคคลที่ไม่ยอมรับตนเอง หรือไม่สามรถปรับตัวให้สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ไม่เข้าใจค่านิยมหรือตัวตนของตนเอง ตลอดจนไม่เข้าใจหรือยอมรับผู้อื่นหรือสังคม และไม่ยึดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่บุคคลที่สร้างภาพของตนตามอุดมคติห่างไกลตนตามความเป็นจริง มักประสบความผิดหวังในตนเองและผู้อื่นอยู่เรื่อยไป ทำให้มองตนเองและผู้อื่นในแง่ลบ คบหาใครยาก บุคคลประเภทนี้มักมีความสับสนและขัดแย้งในตนเองและกับผู้อื่นอยู่เป็นนิจ (McLeod, 2014) นอกจากนี้ เด็กมักเลือกที่จะทำตามความคาดหวังของคนที่มีอิทธิพลต่อเขา และนำมาสร้างเป็นมโนภาพแห่งตน (Self Concept) ขึ้น กลายเป็นคนที่กระทำการต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับการยอมรับหรือไม่ยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งหากไม่สอดคล้องกับตัวตนตามจริงของเขา เด็กจะเกิดความคับข้องใจ หรือเก็บกดสุดท้ายอาจแสดงออกหรือตอบโต้ด้วยการต่อต้านหรือทำหายคนรอบข้างหรือสังคมด้วยพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง

ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory) โดย Bowlby กล่าวถึงความผูกพันต่อผู้เลี้ยงดูเป็นสัญชาตญาณที่ทำให้มนุษย์อยู่รอด (Survival) และความผูกพันทางอารมณ์ต่อผู้เลี้ยงดู เป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก อันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิด โดยเด็กที่แม่เลี้ยงดูด้วยความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ และไวต่อสัญญาณที่เด็กบอกความต้องการทั้งด้านร่างกายและอารมณ์และตอบสนองได้อย่างสอดคล้อง

กับความต้องการอย่างทันทีและสม่ำเสมอ จะพัฒนาความรู้สึกที่มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงเกิดความรู้สึกไว้วางใจผู้อื่น และสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ในขณะที่เด็กที่ถูกเลี้ยงดูในลักษณะที่ตรงกันข้าม จะมีความผูกพันทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง และอาจมีความรู้สึกหวาดระแวงคนรอบข้าง (Hongsanguantri & Limsuwan, 2015) เมื่อเชื่อมโยงกับการใช้ความรุนแรงแล้ว มนุษย์ต่างมีปฏิกิริยาเช่นเดียวกับเด็ก ๆ ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามความสัมพันธ์ อันเป็นผลจากความผูกพันระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูกับลูก คนที่ได้รับการดูแลโดยผู้เลี้ยงดูที่มีความมั่นคงทางจิตใจ จะมีความเชื่อมั่นในความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนคนที่ได้รับการดูแลหรือตอบสนองแบบไม่แน่นอน จะเรียกร้องความสนใจ ต้องการความรัก กังวลว่าจะถูกทิ้ง จนทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัดและแปลกแยกในความสัมพันธ์ และท้ายสุด คนที่ถูกเลี้ยงดูด้วยความห่างเหิน จะไม่รู้สึกผูกพันกับใครเลย มักสร้างกำแพงไม่ให้ใครเข้ามาใกล้ชิดได้ ชอบอยู่กับตัวเองมากกว่าการมีความสัมพันธ์กับคนอื่น และคนที่ถูกดูแลด้วยความก้าวร้าว ดุดัน ก็มักแสดงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะที่ก้าวร้าวรุนแรงได้เช่นกัน

ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Theory) ตามแนวคิดของ Sullivan เชื่อว่าสังคมมีส่วนสำคัญต่อการสร้างบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ส่งผลต่อการรับรู้ของตนเอง จนทำให้บุคคลปรับเปลี่ยนตนเองไปตามนั้น (Stuart, 2009; Passer & Smith, 2011 & Kaewkwangwan, 2018) Sullivan กล่าวถึงระบบของการสร้างภาพตนเอง ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ถึงความพึงพอใจของผู้อื่นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน ทำให้บุคคลรับรู้ตนเองใน 3 ลักษณะ คือ ภาพตนเองที่ว่า “ฉันดี” (Good Me) ซึ่งเป็นผลของความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความพึงพอใจหรือการได้รับการยอมรับจากพ่อแม่หรือบุคคลสำคัญในชีวิต ภาพตนเองที่ว่า “ฉันเลว” (Bad Me) เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่ ไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการ จึงทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง มีผลทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมตามมาได้ และภาพตนเองที่ว่า “ไม่ใช่ฉัน” (Not Me) เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูแบบขู่เข็ญหรือทำให้หวาดกลัวอย่างรุนแรง ทำให้เกิดความวิตกกังวลสูง จึงแสดงพฤติกรรมออกมาในเชิงปฏิเสธตนเองว่า “ไม่ใช่ฉัน” เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการรับรู้ หรือยอมรับการกระทำของตนเองไม่ได้ การเกิดพฤติกรรมรุนแรงของเด็กและเยาวชนเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและพ่อแม่ไม่ดี หรือพ่อแม่ที่มีพฤติกรรมรุนแรงต่อเด็ก เด็กรู้สึกกลัวพ่อแม่ไม่ยอมรับ อาจเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง และเกิดภาพตัวตนว่า ตนไม่ดี (Bad Me) และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับภาพตัวตนเช่นนั้น เช่น แสดงพฤติกรรมรุนแรงตอบโต้ เป็นต้น หรือหากเกิดความหวาดกลัวอย่างรุนแรงจากพฤติกรรมรุนแรงของพ่อแม่ เด็กอาจแสดงพฤติกรรมปฏิเสธการเป็นตัวเอง (Not Me) โดยใช้กลไกป้องกันทางจิต เช่น การเก็บกด หรือการโทษผู้อื่น ซึ่งกลไกลักษณะนี้ อาจทำให้เด็กกระเปิดอารมณ์ต่อผู้อื่น หรือกล่าวโทษผู้อื่นในลักษณะแสดงความรุนแรงออกไป

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ของ Bandura ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรม เนื่องจากบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เขาได้อธิบายกระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) บุคคลมีความสนใจ ใส่ใจ (Attention) ตัวแบบที่สังเกตเห็น 2) บุคคลจดจำ (Retention) ตัวแบบนั้น 3) บุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ (Reproduction) และ 4) บุคคลเกิดแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะแสดงพฤติกรรม

เหมือนตัวแบบนั้นซ้ำอีก เนื่องจากคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำไปประโชชน์มาให้ (Bandura, 1986) จากแนวคิดนี้ ทำให้เชื่อได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของเด็ก อาจเกิดได้จากการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ซึ่งเด็กสังเกตเห็นและจดจำได้ หรือเด็กอาจแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงตามกลุ่มเพื่อนที่เด็กรู้สึกอยากเป็นพวกด้วย และเมื่อแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วได้รับการยอมรับหรือยกย่องจากเพื่อน ยิ่งทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำได้อีก ในขณะที่เด็กบางคนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว คาดหวังให้ผู้อื่นแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อตน ด้วย อาจด้วยความสะใจหรือเป็นความชอบ ความคาดหวังนี้ส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและสร้างบรรยากาศก้าวร้าวรอบ ๆ ตัวขึ้น ผลกระทบ คือ เด็กอื่น ๆ ที่อาจไม่เคยแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมาก่อน ก็อาจแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตอบสนอง เมื่อเขาเห็นว่าเป็นการเหมาะสมที่จะแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ตอบสนอง

แนวคิดเกี่ยวกับการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) โดยการขัดเกลากายทางสังคมตามนิยามของนักสังคมวิทยา หมายถึง การปลูกฝังให้ปัจเจกบุคคลเกิดการเรียนรู้แนวทางประพฤติปฏิบัติ การมีทัศนคติ และการแสดงความรู้สึกในเรื่องต่าง ๆ ไปตามทีกลุ่มต้องการ และสิ่งทีบุคคลเกิดการเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจถึงแก่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพไปในที่สุด รวมไปถึงการถ่ายทอดแบบแผนทางค่านิยมและวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้บุคคลมีคุณสมบัติที่จะดำเนินชีวิตไปตามวิถีทางทีได้ขัดเกลากายหรือจัดระเบียบไว้ โดยเป็นกระบวนการขัดเกลากายจากทั้งสถาบันครอบครัวทีเด็กมีชีวิตรอยู่ในระยะเริ่มแรก ไปจนถึงสถาบันสำคัญอื่น ๆ ทีบุคคลมีประสบการณ์ร่วมด้วย (Punanhithanon, 2015) สาเหตุของการกระทำผิดและใช้ความรุนแรง เกิดจากความบกพร่องในการขัดเกลากายทางสังคม หรือการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมทีไร้ประสิทธิผล หรืออาจเกิดจากกระบวนการขัดเกลากายทีไร้ประสิทธิภาพโดยผู้ทีมีหน้าที่ในการขัดเกลากาย และท้ายสุด คือ ลักษณะหรือบุคลิกภาพของผู้ได้รับการขัดเกลากายทีไม่สามารถปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ อันเนื่องมาจากชีวิตรในวัยเด็ก ประสบการณ์ครอบครัวทีไม่มั่นคงปลอดภัยในวัย 2-3 ขวบปีแรก สภาพจิตใจหรือสติปัญญาทีบกพร่อง หรือความผิดปกติของพัฒนาการตามวัย

ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Sub-Culture Theory) หรือวัฒนธรรมย่อย เป็นแนวคิดของ Albert K. Cohen ซึ่งมีแนวคิดทีว่า วัฒนธรรมย่อยของบุคคลทีกระทำผิดนั้นเกิดขึ้นภายในวัฒนธรรมของสังคม และวัฒนธรรมรองเป็นลักษณะของแนวความเชื่อ ค่านิยม หรือแนวทางปฏิบัติทีแตกต่างไปจากกลุ่มคนทั่วไปในสังคม และสิ่งเหล่านี้เป็นที่ยอมรับและยึดถือปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกันของสมาชิกในกลุ่ม (Ried, 1997) ส่วนมากผู้กระทำผิดมักยึดถือว่าวัฒนธรรมย่อยของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้วฒนธรรมนั้นจะมีลักษณะมุ่งร้าย ผิดกฎหมาย และปฏิเสธวัฒนธรรมใหญ่ กลุ่มวัฒนธรรมย่อยลักษณะนี้จะไม่สนใจว่าพฤติกรรมตามวัฒนธรรมย่อยของตนนั้นจะเป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคม เพราะกลุ่มวัฒนธรรมลักษณะนี้จะไม่ยอมรับกฎ ระเบียบ และกฎหมายของสังคมส่วนรวม กลุ่มแก๊งส่วนใหญ่มักใช้ความรุนแรงในการจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงขุมพลังของกลุ่ม อาจเพียงเพื่อแสวงหาความท้าทาย เพื่อความสะใจ หรือเพื่อทีจะแสดงให้เด็กและเยาวชนด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งหรือเป็นคนที่มีความสามารถพอทีจะได้รับการยอมรับจากบรรดาเพื่อนในกลุ่มของตน Cohen ยังกล่าวอีกทีว่า ถ้าครอบครัวเข้มงวดกวดขันกับเด็กและเยาวชนมากเกินไป พวกเขาทีจะหาทางออกโดยการไปคบกับเพื่อนฝูง

นอกบ้าน แล้วช่วยกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมใหม่ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และแบบแผนพฤติกรรมเช่นนี้จะถ่ายทอดสืบต่อกันไปจากเด็กคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งที่สามารถรวมอยู่ในกลุ่ม (Cohen, 1955)

บทบาทตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ปัจจุบัน มีการแบ่งหน้าที่ตำรวจออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) การรักษาความสงบเรียบร้อย (Order Maintenance) และการให้บริการ (Service-related Duties) (Reid, 1997) ซึ่งถ้าพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ตำรวจจะมีบทบาทหน้าที่ทั้งในแง่การบังคับใช้กฎหมาย เพื่อตรวจค้น จับกุม เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดจากการใช้ความรุนแรง และในแง่การรักษาความสงบเรียบร้อย ตำรวจมีหน้าที่ควบคุมไม่ให้เกิดการใช้ความรุนแรง ป้องกันอันตราย เพิ่มความสงบสุขให้แก่สังคม ให้คนในสังคมรู้สึกปลอดภัยและลดความหวาดกลัวจากการใช้ความรุนแรง ส่วนในแง่ของการให้บริการประชาชน หน้าที่ของตำรวจเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จะเกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรง กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นปัญหาอุปสรรค และมีข้อจำกัด ส่งผลให้การทำงานในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในเด็กและเยาวชนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องมาจากการดำเนินการที่ยังไม่สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหา และยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ตำรวจพึงกระทำต่อเด็กและเยาวชนไทย จึงไม่น่าจะใช้แค่การสร้างภาพลักษณ์ว่าใส่ใจต่อปรากฏการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเท่านั้น หากแต่ต้องกระทำให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนว่า ตำรวจมีนโยบาย มาตรการ และกระบวนการอย่างไรในการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ตรงจุด ตรงเป้าหมาย ตรงสาเหตุ และเป็นการขับเคลื่อนเพื่อมิให้เด็กและเยาวชนไทยเดินเข้าสู่วงจรของการกระทำรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงเหยื่อของความรุนแรงที่ต้องได้รับการปกป้องสิทธิและการเยียวยาที่เหมาะสม อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสภาพการณ์และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรุนแรง ซึ่งพบเป็นการศึกษาเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่ เช่น งานวิจัยของ Ruangchanaset et al. (2009) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงในเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เยาวชนจากชุมชนต่าง ๆ และจากสถานแรกรับเด็กชายและหญิง จำนวน 2,311 คน พบว่าในระยะเวลา 30 วันที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 6.4 พบพาอาวุธไปโรงเรียน ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 31.5 เคยอยู่ในเหตุการณ์ที่มีการต่อสู้ทำร้ายร่างกายในสถานที่ทั่วไป ร้อยละ 28.8 ต่อสู้ทำร้ายร่างกายบุคคลอื่นในโรงเรียน ร้อยละ 13.9 เคยถูกทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ ร้อยละ 20.7 เคยถูกเพื่อนทุบตีทำร้ายร่างกายโดยเจตนา และร้อยละ 17.1 เคยถูกลวนลาม และงานวิจัยขององค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF, 2010) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ที่สำคัญมี 6 ประการ ได้แก่ การดื่มสุราและสารเสพติด การปฏิบัติ

ต่อเด็กอย่างไม่เหมาะสม การมีแก๊งเด็กและเยาวชนในชุมชน การแพร่หลายของอาวุธปืน ความรุนแรงจากสื่อ และความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น

จะเห็นว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่มักได้ข้อมูลในภาพกว้างมากกว่าข้อมูลในเชิงลึก ส่วนการศึกษาถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ยังพบค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการป้องกันปัญหาในสังคมหรือในชุมชน โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน เช่นงานวิจัยของ Banyong and Siripanumat (2012) ที่ศึกษาแนวทางการจัดระเบียบสังคมด้านพฤติกรรมความรุนแรงของเยาวชน โดยควรดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ยังไม่พบการศึกษาถึงบทบาทเฉพาะของตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะแนวทางที่บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ถอดบทเรียน (Lesson Learned) ประสบการณ์การเผชิญปัญหาและการจัดการกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 2 ทำความเข้าใจสภาพการณ์และเงื่อนไขการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในสังคมไทย และค้นหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจในการร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเน้นการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปใช้ประโยชน์และขยายผล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลตามแต่ละส่วนไว้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ถอดบทเรียน (Lesson Learned) ประสบการณ์การเผชิญปัญหาและการจัดการกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน แบ่งเป็น

1) การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการตำรวจและพนักงานสอบสวน ที่เคยมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนมาไม่ต่ำกว่า 1 ปี จากสถานีตำรวจนครบาลที่มีจำนวนคดีการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนมากหรือค่อนข้างมาก จำนวน 10 คน จากสถานีตำรวจอย่างน้อย 5 แห่ง

กลุ่มที่ 2 ทีมสหวิชาชีพที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการร่วมสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนใช้ความรุนแรง ได้แก่ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ จำนวน 5 คน

2) การเขียนเล่าเรื่อง (Story Telling) โดยข้าราชการตำรวจและพนักงานสอบสวน ที่เคยมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน มาไม่ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 5 คน จากสถานีตำรวจ 5 แห่ง

ส่วนที่ 2 ทำความเข้าใจสภาพการณ์และเงื่อนไขการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน และค้นหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อทำความเข้าใจสภาพการณ์และเงื่อนไขการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในสังคมไทย และค้นหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่ม 1 ข้าราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน

กลุ่ม 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สังคมศาสตร์ จิตวิทยาหรือจิตเวชศาสตร์ ศีรษะศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน

กลุ่ม 3 นักสิทธิมนุษยชน จำนวน 2 คน

2) การสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของร่างแนวทางพัฒนาฯ และแนวทางในการขับเคลื่อนขยายผล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

กลุ่ม 1 ข้าราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน

กลุ่ม 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สังคมศาสตร์ จิตวิทยาหรือจิตเวชศาสตร์ มานุษยวิทยา ศีรษะศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย จำนวน 6 คน

กลุ่ม 3 ประชาชน นักสิทธิมนุษยชน และตัวแทนเยาวชน จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แนวการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Guidelines) ประเด็นการเขียนเล่าเรื่อง (Story Telling Guidelines) และประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Guidelines) ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นการเขียนเล่าเรื่อง และประเด็นการสนทนากลุ่ม ดูค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ใช้เกณฑ์การตัดสิน IOC โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามในการสัมภาษณ์และประเด็นการสังเกตที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการนำไปใช้จริง

การพิทักษ์สิทธิ์

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติให้ทำวิจัย โดยคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้วิจัยตระหนักถึงการเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยก่อนเก็บข้อมูลทุกครั้ง ผู้วิจัยแจ้งข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูล

สำคัญ โดยใช้หนังสือชี้แจงการวิจัย (Information Sheet) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องยินยอมเข้าร่วมวิจัย โดยแสดงเจตนาในหนังสือยินยอมเข้าร่วมวิจัย (Consent form) นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงการรักษาความลับโดยการปกปิดชื่อและลักษณะส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เพื่อป้องกันผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล และตระหนักถึงการหลีกเลี่ยงการรบกวนหรือก่อให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยการออกแบบการวิจัยที่ยืดหยุ่น ใช้วิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลอย่างเหมาะสม รวมถึงไม่ใส่สิ่งที่ไม่ใช่คำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลในบทบันทึกและข้อมูลจากการถอดเทป

การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative Content Analysis) โดยทำการวิเคราะห์ทั้งใน ระหว่าง และภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Saturation) และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยโดยใช้การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การตรวจสอบด้านผู้วิจัย โดยให้ผู้วิจัยอื่น ทำการตรวจสอบการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย

การตรวจสอบด้านแหล่งข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่นมาวิเคราะห์เรื่องเดียวกัน เพื่อตรวจสอบผลสรุปของข้อมูลว่าตรงกันหรือไม่ โดยใช้แหล่งข้อมูลจากสถานีตำรวจนครบาล 5 แห่ง และจากผู้ให้ข้อมูลหลาย ๆ คนในแต่ละแห่ง รวมถึงผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบด้านแนวคิดทฤษฎี โดยตรวจสอบข้อมูลเดียวกันจากมุมมองหลายทฤษฎี เน้นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ทั้งด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา อาชญาวิทยา

การตรวจสอบด้านการเก็บข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลแบบต่าง ๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องเล่า และการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยโดยสรุปแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ปรากฏการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย ข้อค้นพบมีประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้ความรุนแรง และปัจจัยหรือเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง ดังนี้

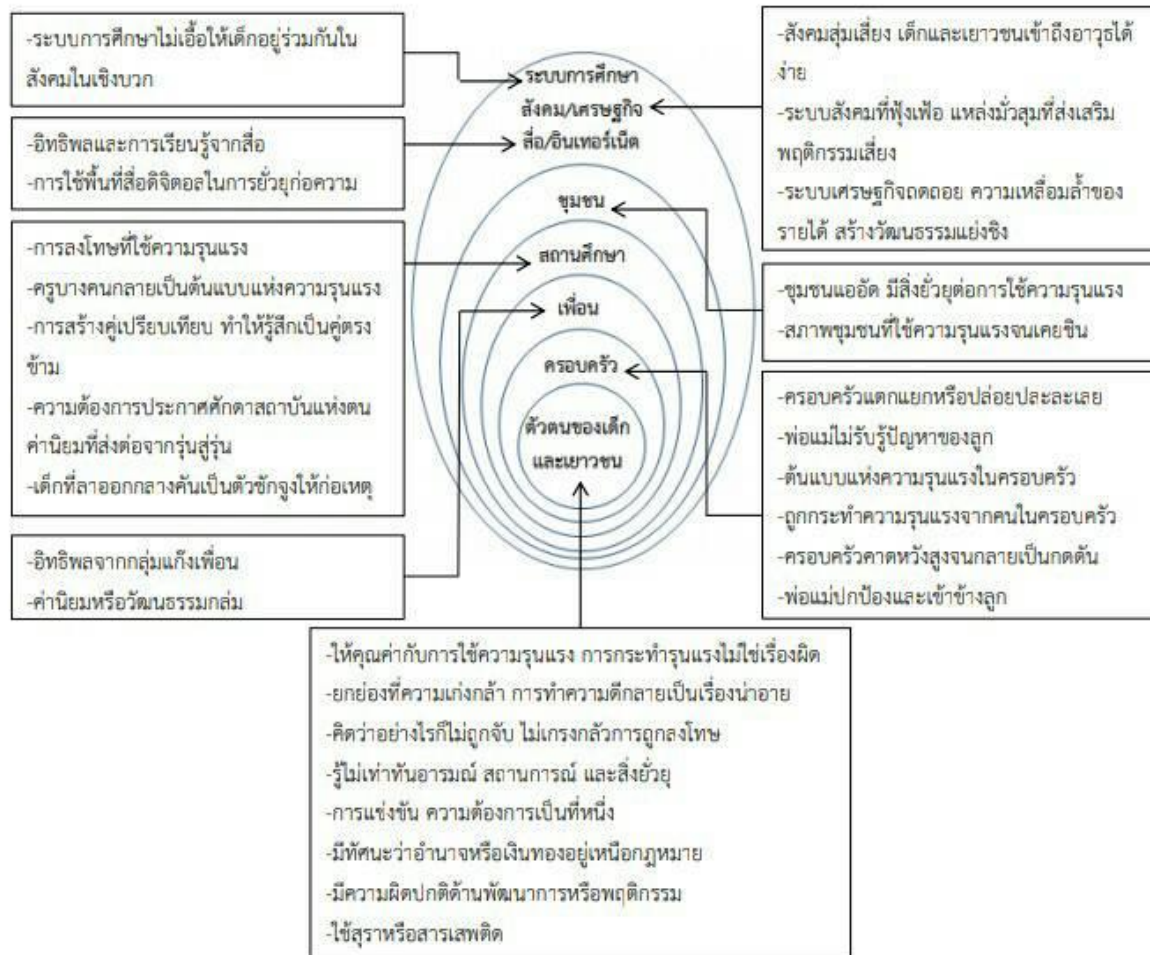
1.1 สถานการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน มีข้อค้นพบในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ (1) เด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงมีอายุน้อยลง (2) เด็กเลียนแบบความรุนแรงจากสื่อทั้งต่อผู้อื่นและต่อตนเอง (3) พฤติกรรมรุนแรงอันตรายมากขึ้น และใช้ความรุนแรงได้ง่ายขึ้น และ (4) มีการขยายพื้นที่ความรุนแรงไปสู่สังคมออนไลน์ หรือความรุนแรงทางไซเบอร์ สถานการณ์ข้างต้นเกี่ยวข้องกับสื่อต่าง ๆ รวมไปถึงเกมต่อสู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กตั้งแต่ลืมตาโลกมาได้ไม่นาน พฤติกรรมรุนแรงที่ถ่ายทอดผ่านสื่อ และเกมบางประเภท ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และยังมีผลทำให้ความอดทนและความอดกลั้นต่ำ พร้อมทั้งจะระเบิดความรุนแรงเมื่อไรก็ได้ อธิบายได้โดยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ทั้งนี้พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดเขามาตั้งแต่ในวัยเด็กเล็ก ทำให้เกิด

การเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงบางอย่างจากสื่อ ซึ่งนับวันจะพบเห็นพฤติกรรมอันตรายที่รุนแรงปรากฏอยู่ในสื่อมากมายหลายประเภท และสามารถแผ่ขยายข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ข้อค้นพบทั้ง 4 ประเด็นนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (ABAC Poll Research Center, 2009) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการที่วัยรุ่นใช้ความรุนแรง ได้แก่ ภาพยนตร์ ข่าวความรุนแรงที่เสนอตามสื่อ เกมตู้และเกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รายการโทรทัศน์ และนิยายหรือการ์ตูนแนวก้าวร้าว โดยรายงานสุขภาพคนไทยของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ระบุว่า ความรุนแรงที่ปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนบริโภคเข้าไปอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความคุ้นเคยกับความรุนแรง เห็นความรุนแรงเป็นเรื่องปกติจนในที่สุดกลายเป็นผู้ก่อความรุนแรงเสียเอง

ประเด็นข้อค้นพบอื่น ๆ ได้แก่ (5) กลุ่มแก๊งความรุนแรงกลายเป็นเรื่องปกติ เปิดเผยได้ไม่เกรงกลัวกฎหมาย (6) การสร้างความเกลียดชังกันทำได้ง่ายขึ้น จุดชนวนความรุนแรง โดยผ่านสื่อออนไลน์ และ (7) การใช้ความรุนแรงมีลักษณะที่ซับซ้อนขึ้นและขยายขอบเขตความรุนแรงได้ง่าย เนื่องจากมีตัวช่วยและเกิดการเรียนรู้จากสื่อหรือกลุ่มแก๊ง 3 ประเด็นหลังนี้ อธิบายโดยทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริคสัน (Kaewkangwan, 2018) โดยเฉพาะพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นที่เป็นช่วงวัยที่มีลักษณะวิกฤติยิ่งกว่าช่วงวัยอื่น เพราะเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมักก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่นและสังคมได้ง่าย รวมไปถึงอาจเกิดความสับสนในจิตใจอย่างรุนแรง ทำให้วัยรุ่นบางรายไม่สามารถประสานอัตลักษณ์ของตนกับโครงสร้างของสังคมได้อย่างเหมาะสม จนกลายเป็นวัยรุ่นที่มีตัวตนและการแสดงบทบาทในสังคมที่สับสน ตัดสินใจไม่ได้ระหว่างการกระทำที่ผิดและไม่ผิด นอกจากนี้ความสับสนในความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับสังคมหรือคนรอบข้าง ทำให้เด็กวัยรุ่นอาจรู้สึกเกลียดชังคนที่ตนรู้สึกว่าเป็นคู่ตรงข้ามได้โดยไร้เหตุผล และแสดงพฤติกรรมรุนแรงตอบโต้ออกไป นอกจากนี้ ทั้ง 3 ประเด็นนี้ยังคงเชื่อมโยงไปถึงอิทธิพลของสื่อ ในฐานะที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการแผ่ขยายความรุนแรงเพิ่มขึ้น และยังเป็นเครื่องมือในการก่อเหตุรุนแรงที่ซับซ้อนขึ้น

ข้อค้นพบท้ายสุดเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรง คือ (8) เหยื่อที่เป็นตัวร้ายให้กระทำรุนแรงแปรเปลี่ยนไป และคนตกเป็นเหยื่อได้ง่าย ลักษณะของเหยื่อในอดีตมักเป็นเหยื่อที่มีลักษณะด้อย หรือง่ายต่อการถูกกระทำแต่ปัจจุบัน เหยื่อที่มีลักษณะโดดเด่น อาจกลายเป็นเหยื่อที่ถูกกระทำรุนแรงได้ ทั้งการตกเป็นเหยื่อการวิพากษ์วิจารณ์ทางวาจาอย่างรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศผ่านสื่อออนไลน์ซึ่งยากที่จะควบคุม ในแง่นี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรมที่กล่าวถึงบุคคลที่มีลักษณะด้อยหรืออ่อนแอ เช่น เด็ก สตรี คนชรา ฯลฯ มักตกเป็นเหยื่อได้ง่าย แต่ในปัจจุบันที่สตรีที่มีความโดดเด่นตกเป็นเหยื่อ เพราะความเป็นสตรีที่มีความล่อตาล่อใจทางเพศ ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีพัฒนาการทางเพศที่เติบโตไวขึ้น ไม่สามารถต้านทานสัญชาตญาณทางเพศของตนเองได้ จึงแสดงพฤติกรรมคุกคามทางเพศออกไป ซึ่งตามแนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรมของ Stephen Schafer เรียกเหยื่อชนิดนี้ว่า เหยื่อที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรม (Schafer, 1968; as cited in Kraukam, 2015).

1.2 ปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จากการศึกษาวิจัยสรุปปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนได้ตามภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 โมเดลปัจจัยและเงื่อนไขในการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

มิติด้านตัวตนของเด็กและเยาวชน ที่พบประเด็นสำคัญ 8 ประเด็นที่ปรากฏตามภาพประกอบ ซึ่งตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์แนวใหม่ของ Carl Jung ถือว่า “ตัวตน” เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของบุคลิกภาพ เป็นจุดรวมลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพให้มีการประสานประสานกันอย่างมีความสมดุลและมั่นคง (Fortinash & Patricia, 2008) ซึ่งในส่วนของเด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรง ลักษณะของตัวตนซึ่งเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพจะมีความสั่นคลอน ไม่มั่นคง จึงแสดงออกมาถึงทัศนคติและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากค่านิยมของคนปกติทั่วไป นอกจากนี้ ตัวตนที่ผิดเพี้ยนในด้านพัฒนาการหรือพฤติกรรม ยังเกิดจากปัจจัยทางชีววิทยา เช่น พันธุกรรม ความบกพร่องของสมองส่วนควบคุมอารมณ์ สมองส่วนการคิดตัดสินใจ และสารชีวเคมีในสมอง ร่วมกับปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในลักษณะของการใช้ความรุนแรงขึ้น และประเด็นในเรื่องของการใช้สุราและสารเสพติดนั้น มีการศึกษาวิจัยหลายงาน ที่ยืนยันได้ว่า

สัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เช่น งานวิจัยขององค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF, 2010) ที่พบว่า สุราและสารเสพติด เป็นปัจจัยเสี่ยงหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงในเด็กและเยาวชน และงานวิจัยของ Elliott (2008) ที่พบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยพบว่า ครอบครัวที่มีปัญหาการข่มขืนและคดีอาชญากรรม มักพบว่า ผู้ปกครองเกี่ยวข้อง กับแอลกอฮอล์และยาเสพติดด้วย

มิติด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่มีผลต่อการใช้ความรุนแรงนี้ อธิบายได้ด้วยแนวคิด การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งอธิบายสาเหตุของการกระทำผิดและใช้ความรุนแรงว่า เกิดจากความบกพร่องในการขัดเกลาทางสังคม หรือการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่ไร้ประสิทธิภาพ หรืออาจเกิดจากกระบวนการขัดเกลาที่ไร้ประสิทธิภาพโดยผู้ที่มีหน้าที่ในการขัดเกลา เช่น พ่อแม่และเลย หรือไม่ใส่ใจที่จะขัดเกลาพ่อแม่เข้มงวดกดดัน ประสบการณ์ครอบครัวที่ไม่มั่นคงปลอดภัย หรือพ่อแม่เป็นต้นแบบพฤติกรรมรุนแรงให้ลูกเรียนรู้และรับเอาค่านิยมแห่งความรุนแรงนั้นมาเป็นของตน (Schaefer & Lamn, 1998) ข้อค้นพบในมิตินี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Elliott (2008) พบว่า สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนด้านหนึ่ง คือ สภาพแวดล้อมในครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่อ่อนแอ การเลี้ยงดูที่ไม่มีประสิทธิภาพ สภาพการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ตลอดจนการได้สัมผัสกับค่านิยม ทศนคติและการตอบสนองทางอารมณ์ที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งการป้องกันไม่ให้เกิดและเยาวชนเกิดพฤติกรรมรุนแรงจำเป็นต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวเป็นหลัก

มิติด้านเพื่อน อธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎีวิวัฒธรรมรองหรือวัฒนธรรมย่อย (Sub-Culture Theory) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า วัฒนธรรมรองเป็นลักษณะของแนวความเชื่อ ค่านิยม หรือแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างไปจากกลุ่มคนทั่วไปในสังคม และสิ่งเหล่านี้เป็นที่ยอมรับและยึดถือปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกันของสมาชิกในกลุ่ม (Ried, 1997) ดังนั้น เด็กในกลุ่มวัฒนธรรมที่ใช้ความรุนแรง จึงยึดถือว่าการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และไม่สนใจว่าพฤติกรรมตามวัฒนธรรมย่อยของตนนั้นจะเป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคม เพราะกลุ่มวัฒนธรรมลักษณะนี้จะไม่ยอมรับกฎ ระเบียบ และกฎหมายของสังคมส่วนรวม นอกจากนั้น อิทธิพลของเพื่อนและวัฒนธรรมกลุ่มนี้ เป็นเรื่องที่มีการศึกษาวิจัยกันมากกว่ามีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น งานวิจัยของ ABAC Poll Research Center (2009) ที่แสดงให้เห็นว่าการชักจูงและสนับสนุนจากเพื่อน เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการที่วัยรุ่นใช้ความรุนแรง

มิติด้านสถานศึกษา ที่เป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขในการใช้ความรุนแรงของเด็ก อธิบายแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของครูที่เป็นต้นแบบแห่งความรุนแรง หรือใช้ความรุนแรงเสียเอง รวมถึงเป็นต้นเหตุให้เด็กใช้ความรุนแรง ประเด็นเหล่านี้อธิบายได้เช่นเดียวกับมิติทางด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด การขัดเกลาทางสังคม เพราะนอกจากสถาบันครอบครัวที่เป็นสถาบันหลักในการขัดเกลาเด็กตั้งแต่แรกเกิดแล้ว สถาบันการศึกษา ก็เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการขัดเกลาทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชน สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดระเบียบความประพฤติให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้พวกเขาค้นพบวิธีการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติตามคุณค่าและบรรทัดฐานของสังคมได้ (Punahhithanon, 2015) ดังนั้น

หากสถาบันการศึกษามีการขัดเกลาที่ไร้ประสิทธิภาพ จึงมีผลให้เด็กและเยาวชนไม่ค้นพบวิถีแห่งการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และหากมีกลุ่มแก๊งเพื่อน หรือรุ่นพี่ในสถาบันหรือรุ่นพี่นอกสถาบัน ชักชวนให้เขาใช้ความรุนแรงก็ยากที่จะป้องกันได้ โดยเฉพาะการกระทำที่พวกเขาถือว่าเป็นการประกาศศักดาแห่งสถาบันหรือสัญลักษณ์แห่งตนและพวกตน อันเนื่องมาจากการสับสนในอัตลักษณ์ที่แท้จริงแห่งตน ตามช่วงวัยที่ถือว่ายังมี ความสับสนในอัตลักษณ์และบทบาทแห่งตนอยู่

มิติด้านชุมชน ซึ่งปัจจัยหรือเงื่อนไขจากชุมชนนี้อธิบายได้ชัดเจนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1986) ที่เชื่อว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคคลเกิดจาก กระบวนการภายในตัวบุคคล และสภาพแวดล้อมหรือตัวแบบที่เขาเลือกจะเลียนแบบ หากเด็กและเยาวชนเกิดความเคยชินและคิดว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ในชุมชนเป็นเรื่องปกติธรรมดา ที่มีให้เขาเห็นอยู่บ่อย ๆ ก็อาจจะเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมไปโดยอาจไม่รู้ตัว รวมทั้งแรงเสริมจากสิ่งกระตุ้นในชุมชนให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงได้ง่าย เช่น สุราและยาเสพติด นอกจากนี้ ยังอธิบายได้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีควบคุมทางสังคม (Social Control Theory) ซึ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งเป็นการควบคุมทางสังคมที่มีไว้เพื่อป้องกันไม่ ให้สมาชิกละเมิดบรรทัดฐานของสังคมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ ดังนั้น หากชุมชนไม่มีการควบคุมทางสังคมหรือจัดระเบียบในชุมชนให้เหมาะสมได้ ยังมีแหล่งมั่วสุมอบายมุข และสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในชุมชนที่กลาดเกลื่อนทั่วไป ก็ยากที่จะควบคุมไม่ให้เกิดและเยาวชนในชุมชนนั้นเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและใช้ความรุนแรงได้ ดังเช่น งานวิจัยของ Banyong and Siripanumat (2012) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระเบียบสังคมด้านพฤติกรรม ความรุนแรงของเยาวชน ซึ่งข้อค้นพบที่สำคัญระบุไว้ว่า ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมเยาวชนให้เป็นคนดี ของสังคม โดยการดูแลสอดส่องพฤติกรรมของเด็กในชุมชน ไม่ให้เป็นไปในทางที่ล่อแหลมหรือเสี่ยงต่อการเกิด ปัญหา

มิติด้านสื่อ อธิบายได้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ที่อธิบายถึง การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดเขามาตั้งแต่ในวัยเด็กเล็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบ พฤติกรรมรุนแรงบางอย่างจากสื่อ และนอกเหนือจากงานวิจัยที่กล่าวไปแล้ว ยังมีงานวิจัยของ Craig (2012) ที่พบว่า ความรุนแรงที่อยู่ในสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิดีโอเกม และดนตรีมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมก้าวร้าว และรุนแรงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และยังพบว่าเนื้อหาของสื่อ และระยะเวลาที่บริโภคสื่อมีผลต่อระดับ ความรุนแรงที่มีผลต่อความก้าวร้าว ซึ่งการเลี้ยงดูของพ่อแม่โดยการควบคุมการใช้สื่อของเยาวชน จะมีส่วนป้องกันการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรงได้

มิติด้านระบบสังคม เศรษฐกิจ และระบบการศึกษา จัดเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขสำคัญในระดับมหภาค ซึ่งหากอธิบายด้วยทฤษฎีนิเวศวิทยา (Human Ecology Theory) ของ Bronfenbrenner (Kail & Cavanaugh, 2010; Santrock, 2007) ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยา 5 ระบบที่ต่างมีผลต่อพัฒนาการ และพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ (1) ระบบจุลภาค (Microsystem) เป็นระบบแวดล้อมที่ใกล้ชิดและมีผลกระทบ ต่อพัฒนาการของเด็กมากที่สุด (2) ระบบกึ่งกลาง (Mesosystem) เป็นระบบที่เชื่อมโยง (Linkage) หรือปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างระบบจุลภาคด้วยกัน (3) ระบบภายนอก (Exosystem) เป็นระบบที่อาจมีผลกระทบมาถึง

ตัวเด็กหรือระบบจุลภาคของเด็ก (4) ระบบมหภาค (Macrosystem) เป็นระบบใหญ่ที่ครอบคลุมระบบวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของสังคม และ (5) ระบบลำดับเวลา (Chronosystem) เป็นลำดับเหตุการณ์และกระแส ความเปลี่ยนแปลง ที่มีผลต่อพัฒนาการหรือพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งแม้ระบบมหภาค จะเป็นระบบแวดล้อมที่อาจไม่ ใกล้ชิดและมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กมากที่สุด ดังเช่น ครอบครัว เพื่อน ชุมชน แต่ระบบต่าง ๆ ที่กล่าวถึง ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่นี้ ระบบมหภาคจึงมีผลกระทบต่อพัฒนาการหรือพฤติกรรมของเด็กได้เช่นกัน กระแสการเปลี่ยนแปลง สังคมที่ล่อแหลม เต็มไปด้วยการแก่งแย่งอันเกิดจากการเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา การพบการกระทำก้าวร้าวรุนแรงต่อกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเปิดเผยในสังคม ล้วนผลักดันให้เด็ก แสดงตัวตนในรูปแบบแห่งความก้าวร้าวรุนแรง และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกลับสังคมด้วยวิถีแห่งความรุนแรงเช่นกัน

2. บทบาทตำรวจในการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน และปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้วิจัยสรุปบทบาทตำรวจในการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ประกอบกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 บทบาทตำรวจในการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน และปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่

บทบาทตำรวจ	ปัญหา/อุปสรรค
1. ประสานความร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพในการสอบสวน	1. ช่องว่างในการสื่อสารทำความเข้าใจกับเด็กและเยาวชน
2. การปฏิบัติต่อเหยื่อผู้เสียหายและพยานตามขั้นตอนของกฎหมาย	2. เด็กและเยาวชนไม่เข้าใจข้อเท็จจริงของเหตุการณ์
3. บทบาทในการป้องปรามและป้องกันเหตุความรุนแรง	3. ข้อจำกัดทางกฎหมายในการจับกุมและดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชน
4. ตรวจสอบตราสารสื่อออนไลน์เพื่อเฝ้าระวังการก่อเหตุรุนแรง	4. กระบวนการทางกฎหมายที่สร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติหน้าที่
5. แลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กและเยาวชนกับสถานศึกษาเพื่อเฝ้าระวังเด็กกลุ่มเสี่ยง	5. พฤติกรรมการจับกุมที่ขาดความนุ่มนวล
6. ร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ความรู้และจัดอบรมเด็กและเยาวชน	6. อัตรากำลังที่ไม่เพียงพอและภาระงานที่หลากหลาย
7. ให้ความรู้ด้านกฎหมายและทำงานร่วมกับชุมชน	7. ตำรวจกลายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทำร้าย
8. ร่วมมือกับสถานพินิจในการจัดการกรณีป้องกันปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชน	8. การดำเนินการกับเหยื่อที่ถูกกระทำรุนแรงยังทำได้ไม่เต็มที่
9. ความสำเร็จเกิดจากการประสานความร่วมมือโดยพร้อมเพรียง	9. ปัญหาอุปสรรคในการประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	10. การฉายภาพลักษณ์ความรุนแรงของตำรวจผ่านสื่อ
	11. การปลูกฝังทางอ้อมให้เด็กและเยาวชนมองตำรวจเป็นคู่ตรงข้าม
	12. การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนยังมีภาพลักษณ์บางประการในเชิงลบ
	13. ขาดการติดตามผลการดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก
	14. บทบาทในเชิงป้องกันยังเห็นภาพไม่ชัดเจน ทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก

จากตาราง 1 จะพบว่า **บทบาทตำรวจในปัจจุบัน** ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน จะสอดคล้องกับการแบ่งหน้าที่ของตำรวจ ที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน (Reid, 1997) ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) โดยมีการตรวจค้น จับกุม และปราบปราม หากเด็กและเยาวชนกระทำผิดโดยใช้ความรุนแรง (2) การรักษาความสงบเรียบร้อย (Order Maintenance) โดยมีการเฝ้าระวังความเป็นระเบียบ

เรียบร้อยในสังคม เช่น การตรวจตราเฝ้าระวังในชุมชนและสถานศึกษา เพื่อป้องกันการก่อเหตุรุนแรง รวมไปถึง การตรวจตราบนสื่อออนไลน์ และ (3) การให้บริการ (Service-Related Duties) โดยมีการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างตำรวจกับประชาชน เช่น ตำรวจมวลชนสัมพันธ์ และการให้ความรู้ในชุมชนและสถานศึกษา ทั้งนี้ การบูรณาการความร่วมมือที่เห็นชัดเจนจะเป็นเรื่องของการร่วมมือกับชุมชน สถานศึกษา ในการเฝ้าระวังเด็กกลุ่ม เสี่ยงและการส่งเสริมให้ความรู้ และการร่วมมือในการส่งต่อสถานพินิจฯ เพื่อบำบัด และฟื้นฟูเด็กที่กระทำรุนแรง รวมทั้งร่วมกันดูแลและเยียวยาเหยื่อผู้เสียหาย โดยพบว่าเครือข่ายความร่วมมือยังไม่กว้างขวางนักและยังขาด ความต่อเนื่องในการบูรณาการความร่วมมือ

ในส่วนของ**ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ** ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้ความรุนแรง ของเด็กและเยาวชนนั้น พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ การปฏิบัติหน้าที่บางส่วนที่ยังไม่สอดคล้องตามบทบาท หน้าที่ของตำรวจที่พึงกระทำต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด หรือแม้แต่กับเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงที่ยังไม่เข้าข่าย การกระทำผิด เนื่องจากสังคมจะมองว่าเด็กเป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนไหวได้ง่าย ไร้เดียงสา เป็นผู้ที่ต้องได้รับการอบรม เลี้ยงดู ต้องการมีผู้คอยให้คำแนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิต ต้องการความเข้าใจจากบุคคลรอบข้าง และได้รับการ ปกป้องคุ้มครองอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา จนกว่าเด็กนั้นจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในแง่นี้ ตำรวจจึงเข้าไปมีบทบาท ปกป้องคุ้มครองเด็กก่อนที่เด็กจะได้รับผลร้ายแรงมากขึ้น และในฐานะตำรวจมีอาชีพควรต้องใส่ใจในทุกประเด็น ที่อ่อนไหวของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นอีกบทบาทหนึ่งของตำรวจที่สังคมคาดหวังให้ปฏิบัติเพื่อความเป็น ธรรม โดยจากการศึกษาวิจัย พบว่าบทบาทที่ยังไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามหลักการที่ว่านี้ แสดงผ่าน ทางการสื่อสารและพฤติกรรมของตำรวจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสาเหตุสำคัญ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะ ที่จำเป็น รวมถึงความขาดแคลนกำลังพลที่เพียงพอ ทำให้เกิดภาพลักษณ์ในทางลบในบางกรณี รวมถึงการปฏิบัติ หน้าที่ท่ามกลางข้อจำกัดทางกฎหมาย กระบวนการทางกฎหมายที่ยุ่งยาก และภาระงานที่หลากหลาย ทำให้ บทบาทในเชิงป้องกันปัญหายังเห็นภาพไม่ชัดเจน จึงปรากฏเป็นการทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก และแม้แต่ การทำงานเชิงรับก็เห็นถึงความพร้อมประสิทธิภาพในบางกรณี เช่น การจับกุมที่ขาดความนุ่มนวล การเกิดช่องว่าง ในการสื่อสารทำความเข้าใจกับเด็กและเยาวชน เป็นต้น

หากพิจารณาถึง**ปัญหาอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ** ที่เกี่ยวข้อง ยังพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการประสานความร่วมมือ ซึ่งไม่ครอบคลุมลักษณะของการมีส่วนร่วม ที่สำคัญ 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) (2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) (3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) และ (4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) (Kasemsuk, 2011) ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัย พบว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการรับฟัง ความคิดเห็นยังพอมิให้เห็นผ่านทางตำรวจมวลชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติงานในชุมชน ส่วนการร่วมปรึกษาหารือ รับฟัง ความคิดเห็น และการร่วมตัดสินใจ ยังเห็นภาพไม่ชัดเจนนัก ยกเว้นในกรณีทำงานร่วมกับสถานศึกษา ที่มองเห็น ภาพความร่วมมือชัดเจนขึ้นมาบ้าง และหากมองถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ยังพบว่า เครือข่ายอาจยังไม่ กว้างขวางเพียงพอ และการทำงานร่วมกับเครือข่ายก็ยังขาดความต่อเนื่องหรือเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งข้อค้นพบในหัวข้อถัดไปจะเป็นทั้งเรื่องการพัฒนาบทบาทตำรวจทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายและการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. แนวทางพัฒนาบทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ข้อค้นพบในส่วนนี้ สรุปได้ตามภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงโมเดลการพัฒนาบทบาทตำรวจและการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

จากภาพประกอบ 2 แสดงข้อค้นพบที่ต้องการนำเสนอ **แนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจ**ทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคล การพัฒนาด้านการศึกษาและฝึกอบรม และการพัฒนาระบบการบริหารงานตำรวจ และแสดงถึง**แนวทางการสร้างเครือข่ายและบูรณาการความร่วมมือ** ที่ปรากฏเครือข่ายความร่วมมือที่เพิ่มเติมจากเครือข่ายความร่วมมือเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งสองแนวทางนี้ต้องพัฒนาควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งในส่วนของการพัฒนาบทบาทตำรวจนั้น พบว่า ข้อค้นพบที่เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจครอบคลุมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) การรักษาความสงบเรียบร้อย (Order Maintenance) และการให้บริการ (Service-Related Duties) โดยเฉพาะในส่วนการบังคับใช้กฎหมายที่เน้นให้เกิดประสิทธิผล 4 ประการ ได้แก่ (1) ความแน่นอนในการบังคับใช้กฎหมาย คือ ต้องทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสที่จะถูกจับกุมและถูกพิจารณาคดีตามบทบัญญัติของกฎหมาย (2) ความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งขั้นตอนการจับกุม

และการพิจารณาลงโทษ (3) ความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และ (4) การบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสมกับความผิด (Jitsawang, 1996)

แนวทางในการพัฒนาบทบาทตำรวจ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ (1) **การพัฒนาบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่** โดยจะพบว่า การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและรวดเร็ว การพิจารณากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมการเผยแพร่สื่อรุนแรงและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง สอดคล้องกับการพัฒนาบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายที่เน้นประสิทธิผลในด้านความแน่นอนและรวดเร็ว รวมไปถึงยังคำนึงถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งในส่วนการป้องกันปราบปรามสื่อรุนแรงและยาเสพติด ส่วนการให้เวลาพูดคุยชี้แจงกับผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย การเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและตำรวจ จะสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาบทบาทด้านการบริการ ซึ่งจะเน้นในเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึงและสะดวกขึ้น (2) **การพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจ** ทั้ง 4 ประเด็นที่น่าเสนอ เป็นบทบาทในการให้บริการของตำรวจที่สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนและสังคม คือ การเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ที่เป็นที่พึ่งและไว้วางใจได้มากกว่าเป็นคู่ตรงข้ามที่ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวและหวาดระแวงในการปฏิบัติหน้าที่ (3) **การพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม** ทั้ง 4 ประเด็นตามภาพประกอบ เป็นแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนาบทบาทตำรวจที่ครอบคลุมทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายกับเด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรงและเหยื่อความรุนแรงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การปลูกฝังให้ตำรวจสามารถดูแลความสงบเรียบร้อยเกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีทิศทาง และการบ่มเพาะและพัฒนาให้ตำรวจบริการประชาชนได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และ (4) **การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานตำรวจ** ทั้ง 5 ประเด็น สอดคล้องกับการพัฒนาบทบาทตำรวจทั้ง 3 ด้าน ทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การรักษาความสงบเรียบร้อย และการให้บริการ กล่าวคือ การกำหนดแนวทางที่เป็นรูปธรรมให้ตำรวจปฏิบัติ การตั้งหน่วยเฉพาะคดีเด็กและเยาวชน และการใช้ตำรวจหญิงในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายและการให้บริการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การส่งเสริมสวัสดิการและดูแลด้านจิตใจตำรวจ จะเป็นทั้งแรงจูงใจและแรงเสริมให้ตำรวจได้พัฒนาบทบาทตนเองได้อย่างครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน และการส่งเสริมกิจกรรมครอบครัวอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ในการปฏิบัติงานเชิงรุกเพื่อการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

การสร้างเครือข่ายและบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างตำรวจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ข้อค้นพบที่ได้ พบว่า ค่อนข้างสอดคล้องกับแนวคิดการทำงานแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพราะเป็นการสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่มีความหลากหลายทางด้านความเชี่ยวชาญ ได้แก่ ทีมสหวิชาชีพ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถานศึกษา กลุ่มการศึกษานอกระบบ เครือข่ายในชุมชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมสุขภาพจิต องค์กรสื่อต่าง ๆ และ NGO นอกจากนี้แนวทางในการประสานความร่วมมือยังเน้นถึงการสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนของเครือข่าย ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมที่เน้นองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ (1) มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (Common Perception) (2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) (3) มีความสนใจ

หรือผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Interest/Benefits) (4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders Participation) (5) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) (6) การเกื้อหนุนพึ่งพากัน (Interdependence) (7) มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) (Toranin, 2007) เนื่องจากการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่องเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากทุกเครือข่ายให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสนับสนุนการทำงานของแต่ละฝ่ายเพื่อเป้าหมายเดียวกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ยังเพิ่มเติมเรื่องการแสวงหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้มีการดำเนินการของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของเครือข่าย จะเห็นว่าแนวทางทั้งหมดนี้ครอบคลุมทั้งกระบวนการเชิงนโยบายและปฏิบัติเพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่การเสริมสร้างประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงนโยบาย

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทตำรวจอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม โดยมีนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมที่สอดคล้องกับเรื่องการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไว้ในหลักสูตรต่าง ๆ ของตำรวจ

2) ควรพิจารณาเรื่องการกำหนดหน่วยงานเฉพาะคดีเด็กและเยาวชนเพื่อให้มีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาค ส่วนในกรุงเทพมหานคร ควรพิจารณาให้ “กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี” เป็นเจ้าภาพในการประสานเครือข่ายสถานีตำรวจในนครบาลและประสานเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีนโยบายในการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมสื่อที่ส่งเสริมในการกระตุ้นให้เกิดการใช้ความรุนแรง และดำเนินการปราบปรามและแก้ไขปัญหาหายสาบสูญอย่างจริงจัง

4) ควรร่วมกันในการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเด็กและเยาวชนในส่วนที่ยังคงเป็นข้อจำกัดในทางปฏิบัติ เพื่อให้ตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระยะเวลาในการจับกุมก่อนส่งเด็กและเยาวชนไปศาล แนวทางในการประสานความร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติ

1) หน่วยการศึกษาและฝึกอบรมควรร่วมกันในการกำหนดแนวปฏิบัติและแนวทางในการจัดหลักสูตรที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาคาไรใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

2) โรงเรียนนายร้อยตำรวจควรเน้นส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกลักษณะของนายตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อผู้กระทำผิดและต่อการดูแลประชาชน เป็นผู้มีความรู้ และทักษะความเชี่ยวชาญ ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่กับ

เด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปลูกฝังให้มีระบบแห่งการเคารพกฎกติกา การบังคับใช้กฎหมายที่มีความจริงจัง รวดเร็ว คำนึงถึงความเสมอภาค เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

3) สถานีตำรวจควรให้ความสำคัญกับการประสานเครือข่ายความร่วมมืออย่างจริงจัง ในการปฏิบัติงานในเชิงรุกเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ใช้ตำรวจมวลชนสัมพันธ์ในการเฝ้าระวังปัญหาและแสวงหาความร่วมมือในชุมชน และสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) ตำรวจทุกคนควรคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง สำนึกในศักดิ์ศรีในเชิงลบของตนและพัฒนาทัศนคติในเชิงบวกต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในคดีเด็กและเยาวชน รวมถึงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจกลายเป็นต้นแบบความรุนแรงเสียเอง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ตำรวจที่เป็นที่พึ่งและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ใช้การวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อการแก้ไขปัญหา เช่น การวิจัยและพัฒนาบทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษาวจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของตำรวจ หรือพัฒนาโปรแกรม/โมดูลการเรียนรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

3) ควรศึกษาวจัยและพัฒนาหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหากระบวนการบริหารจัดการขององค์กรตำรวจ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และแก้ไขปัญหาควบคู่กันไป

4) ควรมีการศึกษาวจัยในเรื่องดังกล่าวนี้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในทั้งบทบาทของตำรวจ หรือบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

ABAC Poll Research Center. (2009). *Wairun Thai kap kañchai khwamrunraeng* [Thai Teenagers and Violence]. Retrieved from http://www.clinicdek.com/index.php?option=com_content&task=view&id=632.

Bandura, A. (1986). *Social Foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Banyong, S., & Siripanumat, P. (2012). *Kañchat rabiap sangkhom dan phruttkam runraeng khong yaowachon tambon thonglang 'amphoe ban mai chai Phot changwat buriram. Wansanwichailaphatthana* [Social Organization for Violent Behavior of Youth in

- Thonglang Sub-district, Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province. *Research and Development Journal*, Buriram Rajabhat University, 7(2), 80-88.
- Cohen, A. K. (1955). *Delinquent Boys. The Culture of the Gang*. Glencoe, Illinois: The Free Press.
- Craig, A. A. (2012). *The Influence of Media Violence on Youth. Psychological Science in the Public Interest*, 4(3), 381-110.
- Department of Juvenile Observation and Protection. (2018). *Kānsamruāt c̄hamnūān yaowachon thī kratham phit thān khwāmphit praphet̄ tāng tāng* [Survey of the Number of Juvenile Offenders]. Bangkok: Academic Center, Health Promotion Fund.
- Elliott, S. D. (2008). *Youth Violence: An Overview*. New York: Center for The Study and Prevention of Violence.
- Fortinash, K. M., & Patricia, A. H. (2008). *Psychiatric Mental Health Nursing*. Canada: Mosby.
- Hongsanguansri, S., & Limsuwan, N. (2015). *Phatthanākān thāng c̄hitch̄chai* [Psychological Development]. In Manoj Loetrakun and Pramote Sukanich (Editor), *Ramathibodi Psychiatry*. (4th ed.). (page 1-27). Bangkok: Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University.
- Jitsawang, N. (1996). *Ātchaviththaya læ Thanthawitthaya* [Criminology and Penology]. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Press Office.
- Kaewkangwan, S. (2018). *Thritsadi c̄hittawitthaya bukhalikkaphāp* [Theories of Personality Psychology]. (17th ed.). Bangkok: Thai Health Book Publishing Co., Ltd.
- Kail, R. V., & Cavanaugh, J. C. (2010). *The Study of Human Development. Human Development: A Life-span View* (5th ed.). Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Kasemsuk, C. (2011). *Kānsūsān kap kān plīanplāēng khōng sangkhom* [Communication and Social Change]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Kraukam, S. (2015). *Ātchakam Ātchaviththaya læ ngān yuttitham thāng ‘āyā* [Crime, Criminology and Criminal Justice System]. Nakhon Pathom: Phetkasem Printing.
- National Children and Youth Development Committee. (2017). *Phāēn phatthanā dek læ yaowachon hāēng chāt chabap thī sōng (Phō.Sō. sōngphanhārōjhoksip - 2564)* [National Child and Youth Development Plan No. 2 (2017-2021)]. searched from <http://tpso4.m-society.go.th/index.php/th/tpso-news/>
- Office of the National Economic and Social Development. (2016). *Phāēn phatthanā sētthakit læ sangkhom hāēng chāt chabap thī sipsōng (Phō.Sō. sōngphanhārōjhoksip-2564)* [National

- Economic and Social Development Plan No. 12 (2017-2021)]. searched from <http://www.nesdb.go.th>.
- Passer, M. A., & Smith, R. E. (2011). *Psychology: The Science of Mind and Behavior* (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Punanhithanon, S. (2015). *Kāṅkratham phit nai sangkhom sangkhomwitthaya'ātchayākam læ phruttkam biāng beṅ* [Misconduct in Society Sociology of Crime and Deviant Behavior]. Bangkok: Chulalongkorn University Publishing House.
- Reid, S. T. (1997). *Crime and Criminology* (8th ed.). New York: Brown & Benchmark Publishers.
- Ruangchanaset, S. et al. (2009). *Phruttkam siāng nai dek læ yaowachon nai Krung Thep Maha Nakhon* [Risk Behaviors in Children and Youth in Bangkok]. (Masters of Social Administration Thesis), Thammasat University. Bangkok.
- Santrock, J. W. (2007). *A Topical Approach to Life-Span Development*. New York: McGraw-Hill.
- Schaefer, R. T., & Lamn, R. P. (1998). *Sociology: Instructor's Manual*. (pp. 96-97). New York: The McGraw-Hill Companies. Inc.
- Stuart G. W. (2009). *Principles and practice of psychiatric nursing*. (9th ed.). St. Louis: Mosby Inc.
- Tengtirat, J. et al. (2011). Learning. in Jirapa Tengtirat, et al. *Āchitwitthayaāthupai* [General Psychology]. (Type No. 7, Page 121-153). Bangkok: Thammasat University.
- Toranin, C. (2007). *Kāṅsāng khwāmkhēmkhæng nai kāṅbōrihān čhatkāṅ bæp khruākhaī* [Strengthening Network Management]. Retrieved from <https://www.google.com/search?ei=XkEBXKe2HpP99QPaioS4Cg&q>.
- UNICEF. (2010). *Understanding Media: The Extensions of Man* (1st ed.). New York: McGraw-Hill.